

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Homlokzati terv szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT- 06/10.

A megkeresésben feltett kérdések:

- 1.) **Az indoklási részben ismertetett magatartás tanúsításával – azaz a védőháló az Andrássy út 52. szám alatt található ingatlan homlokzata előtt történő felhasználásával – valósulhatott-e meg bűncselekmény**
- 2.) **Tekintettel arra, hogy az Andrássy út 3. szám alatt szintén felállításra került az inkriminált ponyva, így kérdéses az is, hogy az itt történő felhasználása jogsértő volt-e?**
- 3.) **Amennyiben igen, a két alkalommal történt felhasználással egyenként mekkora vagyoni hátrány keletkezett?**
- 4.) **A vagyoni hátrány összege hogyan állapítható meg?**
- 5.) **A jogsértés kinek a szerzői jogait sérti?**
- 6.) **Kit terhel az elkövetés felelőssége?**
- 7.) **A szakértő egyéb észrevételei.**

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Ad 1. – ad 6.

A Btk. 329/A. § törvényi tényállása szerint aki másnak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát hasznoszerzés céljából, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szjt.) rendelkezései szerint a szerzői jog sérelme akkor valósul meg, ha az Szjt. szerint szerzői jogi oltalma alatt álló mű szerzőjének vagyoni vagy személyhez fűződő jogát megsértik. (A Btk. 329/A. § vagyoni bűncselekmény, tehát az Szjt. szerinti személyhez fűződő jogi sérelem fennállását az ügyben nem szükséges vizsgálni. Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a feljelentés túlnyomó többségében személyhez fűződő jogi sérelmeket sorol fel, azokon alapul.)

A szerzői vagyoni jog sérelme akkor megállapítható, ha az oltalom alatt álló mű felhasználása engedély nélkül történik, és az nem minősül a Szjt.-ben nevesített szabad felhasználásnak.

Az eljáró tanács a rendelkezésre álló iratok, fénymásolt fotók és grafikák alapján megállapította, hogy a szóban forgó védőháló a V. I. Zrt. által készített felújítási homlokzati textúrát stilizáltan bemutató grafika felhasználásával készült. Ez a homlokzati grafika nem a felújítás előtti eredeti, Schmall Henrik által tervezett homlokzattal ábrázolja, hanem a feljelentő által a felújítás céljára készített tervdokumentáció részét képező grafika, amely az eredeti homlokzattól csak minimális mértékben tér el.

Az Szjt. 1. § (2) bekezdés *k*) pontja értelmében szerzői jogi védelem alá tartozik az építészeti alkotás és annak terve. A szóban forgó homlokzati grafika a felújítási építészeti terv részét

képezi és önmagában csak abban az esetben áll szerzői jogi oltalom alatt, ha egyéni eredeti szellemi alkotás.

Az eljáró tanács a rendelkezésre álló, átadott dokumentáció alapján megállapítja, hogy az eltérések nem eredményeznek új, egyéni-eredeti szellemi alkotást, ugyanis azok az eredeti épületen (és ezek szerint az eredeti tervekben) is szereplő motívumok (díszítő elemek, kőfejek, domborművek) minimális variációi. Új, az eredeti homlokzaton nem szereplő lényeges építészeti elemet a grafika nem tartalmaz. Pusztán az eredeti homlokzaton is szereplő motívumokat variálja olyan módon, hogy azzal a felújítás előtti homlokzati látképet, az építészeti alkotás egészét csak jelentéktelen mértékben változtatja meg.

Mindezek alapján az eljáró tanács úgy ítéli meg, hogy a védőhálózathoz felhasznált grafika nem éri el a szerzői jogi oltalomhoz szükséges, egyéniség, eredetiség szintjét, így az Szjt. 1. § (3) bekezdése alapján nem áll szerzői jogi oltalom alatt.

Az Andrássy út 52. szám alatti épület eredeti terveit Schmall Henrik (1846 – 1913) alkotta, akinek a művei, tekintettel a szerzői jogi védelmi idő lejártára, már nem állnak szerzői jogi védelem alatt az Szjt. 31. § (1) bekezdése alapján.

Összefoglalva: mivel a szóban forgó grafika nem áll szerzői jogi védelem alatt szerzői jogsértés nem történt. Így Btk. 329/A. § szerinti bűncselekmény a fenti grafika felhasználásával készített védőháló elhelyezésével sem az Andrássy út 52. szám alatt, sem az Andrássy út 3. szám alatt nem valósulhatott meg.

Mindezek alapján értelemszerűen a Megkereső által 3-6. sorszám alatt feltett kérdésekre sem szükséges választ adni.

Ad 7.

Az eljáró tanács egyéb észrevételei

Feltéve, de nem megengedve, hogy a védőháló elkészítéséhez felhasznált, a felújított épület homlokzati textúráját stilizáltan bemutató grafika mégis szerzői jogi oltalom alatt állna, az eljáró tanács a következő megjegyzéseket teszi.

A védőháló az Andrássy út 52. szám alatti épületen történő elhelyezése abban az esetben sértené a grafika szerzőjének (esetleges származékos jogosultjának) szerzői jogát, ha a védőháló elkészítéséhez, amely szükségképpen a grafika Szjt. 18. §-a szerinti többszörözésével jár, nem kértek volna engedélyt. Bár konkrét adat az engedély megadására az eljáró tanácsnak nem áll rendelkezésére, a tényállásból és a feljelentésből (amely egyáltalán nem szól az Andrássy út 52. szám alatt megvalósult felhasználásról) mindenesetre vélelmezhető, hogy a védőháló ehelyütt történő felállítása a szerzői jogosult engedélyével történt. Így szerzői jogsértés, illetve bűncselekmény ez esetben sem valósulhatott volna meg.

Bár pontos adat az eljáró tanácsnak nem áll rendelkezésére, az iratokból arra lehet következtetni, hogy az említett védőháló Andrássy út 3. szám alatti elhelyezése azt követően történt, hogy az Andrássy út 52. szám alatti ingatlan homlokzatának felújítása a szóban forgó grafikák szerint befejeződött. Ebben az esetben a védőhálón felhasznált grafika lényegében már egy létező, szabadban, nyilvános helyen állandó jelleggel felállított építészeti alkotás részének látképe. Ennek felhasználása az Szjt. 68. § (1) bekezdés alapján a szerző

hozzájárulása és díjazása nélkül megvalósítható, mint szabad felhasználás. Szerzői jogsértés, és a Btk. 329/A. § szerinti bűncselekmény tehát ez esetben sem valósult volna meg.

Dr. Szinger András
a tanács elnöke

Dr. Szilágyi István
a tanács előadó tagja

Dr. Győri Erzsébet
a tanács szavazó tagja